Chulim tili

Vikipediya, ochiq ensiklopediya

Chulim tili	
Milliy nomi	Ӧс тили
Mamlakatlar	Rossiya
Rasmiylik holati	yoʻq
Soʻzlashuvchilarning umumiy soni	44[1]
Tartiblovchi tashkilot	yoʻq
Holati	oʻlish arafasida
Turkumlanishi	
Turkum	Yevroosiyo tillari
Til oilasi	Oltoy tillari Turkiy tarmoq Xakas guruhi
Alifbosi	kirill
Til kodlari	
ISO 639-2	tut
ISO 639-3	clw

Chulim tili, chulim tatarlari tili, chulimturkiy tili — turkiy tillarnmng uygʻuroʻgʻuz guruhiga mansub, Rossiya Federatsiyasida Ob daryosining oʻng irmogʻi boʻlgan Chulim sohillarida yashovchi oz sonli (690 kishi, 1996) chulim (kijilar) xalqining tili. Quyi chulim va oʻrta chulim laxjalariga boʻlinadi. Ushbu lahjalar, asosan, fonetik, qisman grammatik va leksik jihatdan oʻzaro farqlanadi. Chulim tili oʻz yozuviga ega emas, kundalik hayotda soʻzlashuv tili sifatida qoʻllanadi, xolos.[2]

Chulim tili (Chulim tilida atalishi *Ӧs (iyus) tili*) — chulim xalqining tili. Turkiy tillar qatoriga kiradi. Shor tili va xakas tililariga yaqin. Markaziy Sibirda, Oltoy togʻlarining shimolida Chulim daryosining yoqasida tarqalgan. Yoʻqolib borayotgan til. Chulim tilida bor yoʻgʻi 50—60 kishi gaplashadi. 2010-yilgi sanoq boʻyicha 365 kishini tashkil qilgan chulim xalqining bor yoʻgʻi 44-tasigina chulim tilida gaplasharkan.

Manbalar

1. Informatsionnie materiali ob okonchatelnix itogax Vserossiyskoy perepisi naseleniya 2010 goda (http://www.gks.ru/free_doc/new_site/population/demo/per-itog/tab6.xls)
2. "Chulim tili" *OʻzME*. Ch-harfi (http://n.ziyouz.com/books/uzbekiston_milliy_ensiklopediyasi/O'zbekiston%20Milliy%20Ensiklopediyasi%20-%20Ch%20harfi.pdf) Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil

Turkiy tillar

Qiya yozuvda oʻlik tillar

Bulgʻor	*Bulgʻor* · Chuvash · *Xun* · *Xazar* · *Turkiy Avar*
Qarluq	*Qadimgi Turkiy* · Ayni[1] · *Xorazmiycha turkiy* · *Chigʻatoy* · Ili Turki · Lop · Uygʻur · Oʻzbek
Qipchoq	Oltoy · Baraba · Boshqird · Qirim tatar[2] · *Kuman* · *Fergana Kipchak* · Qorachoy-Bolqor · Qaraim · Qoraqalpoq · Qozoq · *Qipchoq* · Qirimchaq · Qoʻmiq · Qirgʻiz · Noʻgʻoy · *Eski Tatar* · Tatar · Urum[2]
Oʻgʻuz	Afshar · Ozarbayjon · Crimean Tatar · Gagauz · Balkan Gagauz Turkish · Xuroson-turkiy · *Old Anatolian Turkish* · *Usmonli turk* · *Pecheneg*[3] · **Qashqay** · Salar · Turk · Turkman · Urum
Argʻu	Xalaj
Uygʻur	Chulim · Dolgan · Fuyü Gïrgïs · Xakas · Shor · Tofa · Tuva · Gʻarbiy Uygʻur · Saxa/Yoqut

1 Aralashgan (qoʻshma) til. 2 Shuningdek Oʻgʻuz. 3 Munozarali

Ushbu maqolada Oʻzbekiston milliy ensiklopediyasi (2000-2005) maʼlumotlaridan foydalanilgan.